

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. De collectionibus decretalium breviter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

num, ut nulla synodus provincialis Episcoporum criminales causas definiat, inconsulta Romana sede. Secundum, ut nulla synodus præter sedis illius auctoritatem cogatur. His duobus capitibus præcipuum discrimen Iuris antiqui & novi continetur. Unde effectum est ut Metropolitanorum dignitas, & synodorum provincialium auctoritas, quæ in canonibus decernendis aut iudiciis reddendis vigeat, maximè debilitata sit, atque adeo novæ quæ in dies emergere solent negotiorum species, non amplius in Conciliis Gallicanis, ut fieri solebat juxta mores antiquos, sed in Conciliis Romanis primùm, deinde à solis Pontificibus discussæ & decisæ fuerint; licet synodorum provincialium congregationi & canonum condendorum potestati in universum Episcopi Gallicani renuntiare noluerint. Quæ de re uberius tractavi in Dissertatione de Conciliis Dicecesion. Quare mirandum non est si Ecclesia Gallicana adeo rigidè Collectionem Isidori, quod ad illos articulos attinet, exploserit, & antiquos canones adversus novas Decretalium regulas constantissimè asseruerit, cum de iudiciis Episcoporum, & de synodorum provincialium potestate, post Nicolai obitum cum Hadriano II. & Joanne VIII. disceptaret; ut docui in Exercitatione de Iudiciis Canonicis Episcoporum. [Vide librum septimum.]

II. Tandem verò eò devenit ut tantis nominibus veterum Pontificum cesserint, unâ cum reliquis Episcopis, etiam Gallicanæ Ecclesiæ rectores: qui in Concilio Remensi ab Hugone & Roberto Regibus Francorum coactò anno nongentesimo nonagesimo secundo, Anaclæti, Iulij, Damasi, & aliorum Pontificum epistolas expenderunt, in causâ Arnulphi, ac si in canonum censum receptæ essent. Quare Burchardus Wormatiensis Episcopus, cum novam collectionem canonum institueret circa annum millesimum vigesimum, eam, ex seculi sui sensu, primorum Pontificum epistolis auxit: quibus & selectos ex Augustino, Hieronymo, Gregorio, & Isidoro locos adjunxit. Eandem rationem securus est Ivo Carnotensis in ea Collectione Canonum quam ad Ecclesiæ Gallicanæ usum circa annum millesimum & centesimum publicavit. Sed Burchardo in eo superior fuit, quòd ante Iuris civilis promulgationem (quæ post obitum Lotharii II. studio Mathildis Comitissæ procurata est) quamplurima ex Digestis, Codice, & Novellis transcripta in collectionem suam retulerit; ita ut exemplo Ioannis Scholastici & Photij

Patriarcharum Constantinopolitanorum, Ius Civile cum Canonico conjunxerit. Vt batur quidem olim Ecclesia imperatoris legibus ad iudicia ordinanda; & Galliarum Episcopi Codicem Theodosianum sequebantur, ut docuit Hincmarus. Sed in Occidente prima utriusque Iuris collectio debetur Ivoni Carnotensi; qui etiam canones in synodis provincialibus editos non omisit. Successit Gratianus; qui Decretorum corpus nova quidem methodo adornavit; sed collectionem tam Dionysij Exigui, quam Isidori, & Ivonis, in partes dissectam, in unum corpus industria sua temperatum compegit; & aliquot legibus, constitutionibus novis Pontificum & Conciliorum, & patrum locis amplificavit, circa annum millesimum centesimum quinquagesimum. In scholis publicè recitatur & quotidie prælegitur Gratiani Decretum. Sed, ut rectè monuit vir eruditissimus Antonius Augustinus, cum Gratiani Collectio privato studio instituta sit, quæ refert auctorum testimonia non majori pollent auctoritate quàm antea obtinebant. Quare canonum & pontificiarum Constitutionum excerpta, suprema auctoritate apud omnes excellunt. Quæ verò è provincialibus Conciliis aut Patrum libris accepta sunt, non omnes tenere possunt.

III. Gratiani Decretum subsequuta sunt tres Decretalium epistolarum Alexandri III. Innocentij III. & Honorij III. Collectiones: quas excepit ultima Gregorij IX. de qua loquitur Matthæus Paris: *His quoque temporibus Gregorius IX. videns tadiosam Decretalium prolixitatem, sub quodam compendio eas eleganter abbreviatis & collectas solenniter & authenticè per totius mundi latitudinem legi præcepit & publicari.* Gregorium secuti Bonifacius VIII. Sextum Librum Decretalium, Clemens Clementinas Constitutiones, Ioannes Extravagantes suas, & alius quidam Extravagantes communes ediderunt: quæ ideo Extravagantes dicuntur, quia extra Gratiani Decretum vagantur. His voluminibus comprehenduntur capita Conciliorum Lateranensium, Lugdunensis, & Viennensis, quæ per varios titulos secundum subjectam materiam sparsa sunt.

IV. Quæri solet, qua ratione effectum sit ut Ius Canonicum, quod per octingentos annos unico codice, eoque non valde amplo, continebatur, in tantam molem creverit, ut lacertorum perinde ac ingenij viribus opus sit ad volumina illa terenda, & an jus novum à veteri magnopere deflexerit. Ardua quidem est quæstio proposita, cui secundum dignitatem discutienda

T

Hincmarus ep. 4. c. 6. edition. Mog. Sextus dicitur Liber legum, quibus una cum sacra canonibus sancta muneratur Ecclesia. I. est Liber 16. Codicis Theodosiani.

Matthæus Paris in Henrico III.

Vide eruditissimam Dissertationem Fr. Florentis Antecessoris meritisissimi de Origine Iuris Canonici, parte secunda.